

Iñaki Arregi

UEMAko koordinatzailea

Oiartzunen 'os(zto)patutako' UEMA egunaren inguruko hausnarketa

■ Azken aldi honetan, handik eta hementik, *aholku* larregi eta laguntza gutxi ematen ari zaio UEMari. Jeltzaleek, UEMak hilabete hauetan hartu duen bidea hasierako helburuetatik urruntzen ari dela dioten bitartean, Euskal Herrian Euskarazek UEMak *otsoak* artaldera konbidatzea probokazio larritzat jo du. Aspaldi honetan, egia esan, biak, bai EAJ zein EHE UEMATik nahiko urrun dabilta. Aspaldiko partez, EAJko ordezkariak ez dira UEMako bileretara agertu eta EHEk gauza bera egin du EKBk eskualde euskaldunetako herri mugimendua berpizteko egin dituen bileretan. Biek, bai EHEk zein EAJk, UEMak bere jokabide sakon hausnar dezala eskatu dute. Tira ba, hona hemen pista batzuk (UEMA barne) denontzat.

UEMA herri-ekimenetik (EHE) sortutako administrazio-erakundea da eta bi osagai horien esparruan ahalegindu eta ahalegintzen da bere esku dagoen euskararen normalkuntza lana burutzen. UEMak, 1988az geroztik, jaio zenez geroztik alegia, bi helburu ditu:

1. Udalerrri mailan euskara arlo sozial guztietara zabaltzea, lehentasuna udal txeari emanez. Hau da, udalerrri mailan erdararen beharrik ez izatea.

2. Udal euskaldunak batekin euskara nagusi izango den lurgunea osatzea. Euskararen lurraldea osatzea alegia, horretarako udal euskaldunak bizirik mantenduz.

Proiektua lau hankako mahai baten gainean dago:

Lehen hanka: UEMA UEMako partaideek osatzen dute. UEMA erakunde autonomoa da eta, berak bakarrik erabakitzen du zer egin, zelan, eta zeinekin. Ez du onartzen inoren tartekatze edo interferentziarik bere lanean. Antolakuntza alorrean badira hutsuneak UEMan, ahalik eta lasterren konpondu beharrekoak: lehenta-

sunak zehaztu, ardurak banatu, udal ordezkariak gehiago inplikatu... Berau da UEMaren proiektuak duen hankarik garrantzitsuen eta antolakuntza hobetuz eta autonomia zainduz lortuko du UEMak beste hiru hankak osatu eta indartzea.

Bigarren hanka: UEMA udalek antolatutako mugimendua da. Administrazioa da. Ezinbestekoa da, beraz, udal hauetan dauden EAJ, EA eta HBren arteko el-

karlana. Arazoak arazo, eta hanka hau deseginda egon arren une honetan, berriro osa liteke. Hau da UEMak duen erronka eta, EAJren jarrera arazo izan arren, proiektu honen inguruan elkarren arteko leialtasuna bideratzen bada, laster baten konpondu daitezke izandako gora-beherak.

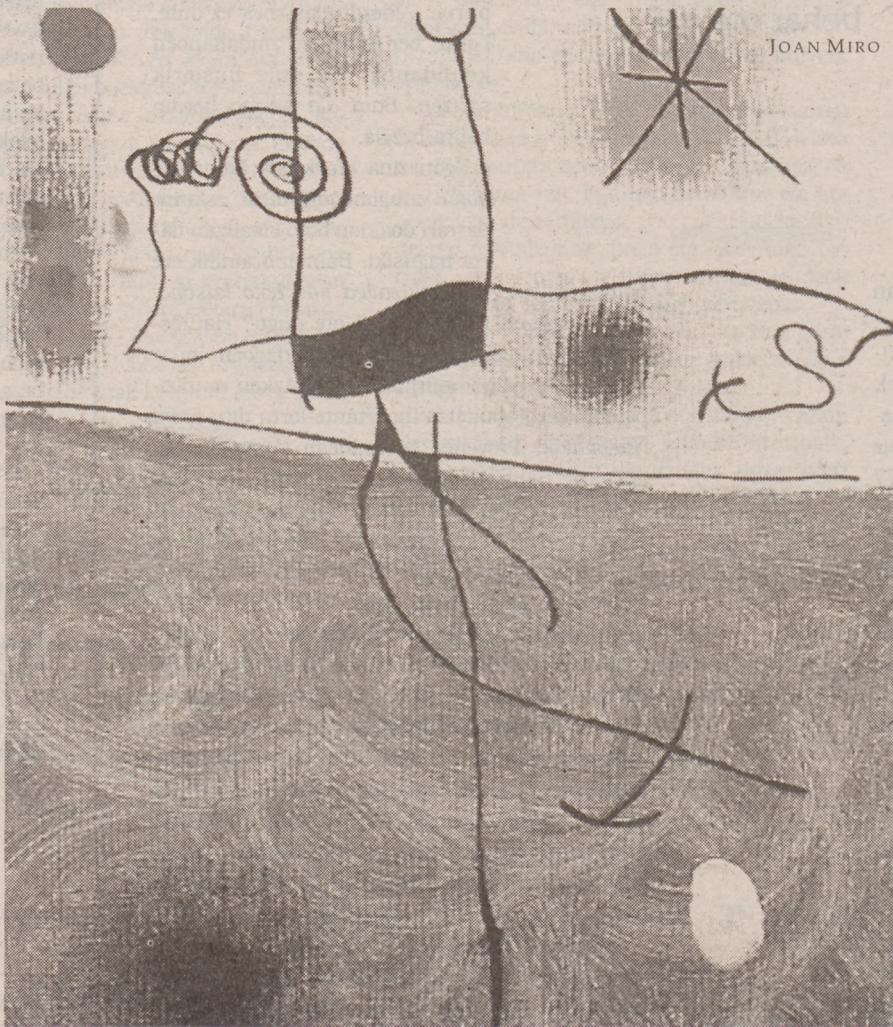
Hirugarren hanka: Udaletxe euskaldunen funtzionamendua euskaraz izan da-

din, udalak elkarlana bideratu behar du kontaktua duen beste administrazio publikoekin. Dagoeneko EAEko Hizkuntza Politikarako Sailordetzak, Gipuzkoa eta Arabako aldundiko Kultura sailekoek UEMaren aldeko jarrera azaldu dute eta, ondorioz, elkarlana bideragarria da. Nafarroan gauzak berde samar daude oraindik, baina, EAEn berdeago zeuden orain lau urte.

Laugarren hanka: UEMaren proiektua udal txetik kalera ateratzeko herri mugimenduaren beharra eta elkarlana ezinbestekoak dira. Baina, gizarte mugimenduari ere (euskararen aldeko talde, AEK, EHE...) dagokie hau antolatzea eta UEMarekin elkarlana bideratzea. Talde hauen lana herritarrek euskararen alde jartzea eta euskararen erabilera bultzatzea litzaiteke, udalarekin eta UEMarekin elkarlana bideratzea, kritikatzeko... Baina, elkarren arteko errespetua eta leialtasuna ezinbestekoak dira elkarlana bideratu ahal izateko. Hau da, errespetu eta leialtasunik gabe ez dago elkarlanik.

Hanka hauek ez dira autonomoak. Hanka bat izorratuz gero, gainean dagoen proiektua behera etor daiteke, mahai bereko hankak baitira. Lau hankak indartu behar ditu beraz UEMak. Hala ere, lehen hanka, UEMA bera alegia, indartzea da garrantzitsuen. Hortik hasi beharko luke UEMak. Horrek eman dio eta emango ere aurrerantzean UEMari indarra, prestigioa eta legitimitatea Euskal Herriaren kohe-siorako hain garrantzitsua den proiektua aurrera ateratzeko behar diren indar euskaltzale guztiak erakartzeko. Nolanahi ere, UEMak begirune osoa erakutsi izan du beti, euskararen normalkuntzan diharduten erakunde guztientzat eta errespetu horixe eskatzen die besteei ere.

Euskaltzaleon hausnarketarako balioko duelakoan. ■

Xabier Huizi

Gipuzkoako Foru Aldundiko Euskararen Normalkuntzako zuzendaria

Euskal Herriko fauna

■ Azken honetan otso kontuekin ari garelarik, aurtan *Elhuyar* aldizkariak argitaratutako erreportaia datorkit gogora, bertan, gauza interesgarri asko esaten delarik. Hemen berriro ordex, irakurtzera gonbidatzen zaituztet, argazki bikainak ezezik, erreportaia interesgarri eta esanguratsua delako eta orokorrean ez baino, arazoa Euskal Herrian kokatzen dutelako.

UEMA egunean ere otso eta ardiak nahasten ibili gara nonbait, eta horri heldu nahiko nioke hemen eta orain, baina abere eta pizti bakoitzaren nortasun eta ohiturak bistatik galdu gabe, geuk elkarri *zerria* edo *oiloa* edo *sugea* deitzen diogunean, gizatasunaren ezaugarriak ezezik, beraiei legezkiekeen animalien ohitura eta izaerak baititugu kontutan.

UEMaren eguneko ekitaldi instituzionalen egoteko gonbidapena jaso genuen eta pozik onartu ere, batetik gipuzkoar herri bat zelako egun horretan UEMaren

partaide egiteko, eta bestetik UEMaren partaide batez ere herri txikiak (eta ugariak) izanik, gauza askotarako egokia baita beraien antolaketa amankomuna. Hori egun horretan ezezik, gure eguneroko politikan nabarmendu eta bultzatu nahi izan dugu, eta aurtengo aurrekontuetan ere *Elejira* izeneko kultur ekitaldietan parte zuzena hartzeko asmoa berretsi diegu UEMako arduradunei. Hori ezezik, UEMak parte hartzen du Foru Aldundiak antolatutako euskalduntze plangintzen koordinakuntzarako lan mahaletan gorago aipatu herri guzti horien izenean eta jakinda, adibidez administrazioak eskaintzen dituen zerbitzuetan, aspaldikoa dela berauek euskaraz eskain daitezkeen UEMak egin izan duen aldarrikapena.

Gure eguneroko lana bertatik ezagutzen duen asko dago eta beraiek esan dezakete zeintzu izan diren gurekiko harremanak. Beraiek esan dezakete ere, gonbidatzen

gaituzten lekuetara eta bertan izaten dugun jarrera ez dela lehen lerrokoa baizik eta gonbidatzaile den erakunde edo elkarrearen bultzatzaile eta nolabaiteko babeslearena. Bistan da, gainera, ez garela oso ondo ateratzen argazkietan eta horren lekuko EHEren karteletakoak dira.

Eta EHE aipatu dugularik, hara non, beraiek ere gonbidatuak izan eta bapatean, ofizianta papera hartu duten. Ez omen zaie gu gonbidatzea ongi iruditzen eta ekitaldia zapuzteko prest egon dira (guk ez diogu UEMari esan zein gonbidatu dituen eta horren arabera gure partaidetza erabaki, noski). Hori nahikoa ez dela, *kantaina* bat jarri dute egun batzuk lehenago martxan eta han-hemen itsatsitako karteletan gezurra eta iraina plazaratzeko lotsa gutxi erakutsi.

Nire lehenengo erreakzioa, EHErekin harremanetan jarri eta niri *leporatutako gaitzakeriak* argitu eta gezurtatzeko prest

egon baldin banaiz ere, ez dute nirekin biltzerik onartu; ez omen naiz zein EHEri kontuak eskatzeko. Beraiek baitira nor, ordea, edozein gezur bota eta hori *salaketa bat dela* esateko. Nire ustez, salaketak egia behar du azpian eta ez irain eta gezur merkea; are gehiago, salaketa egiten duenak, prest egon beharko luke hori nondik ateratzen duen esateko. Egundak batzuk bada geroztik, neronek irratsaio batean parte hartzeko proposamena egin nuen: oraindik ez dute onartu, baina beldur naiz beren interesa geure jardura pozointzea besterik ez ote den izango eta, beraz, ez ote dauden oso prest *nonahi, nolanahi eta noiznahi* salatzeak gaez eta ezkutuan jarritako kartel iraingarriak itsastea ez bada.

Izan ere, otsoak gaez erasotzen du, taldean normalki, eta bere indarraz jabetzen bada ere, gizatasunari beldur dio. Nor da ardi eta nor otso? ■